

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1968

Vyhlásené: 27.12.1968 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2000 do: 30.06.2000

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

174

ZÁKON

z 20. decembra 1968,

o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce

Na zvýšenie účinnosti ochrany pracujúcich v oblasti bezpečnosti práce je nevyhnutné vytvoriť nezávislé štátne odborné orgány, ktoré budú dozerať, ako organizácie a pracovníci plnia predpisy na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení vo výrobnjej a nevýrobnej činnosti a ako dodržiavajú ustanovené pracovné podmienky. Preto sa Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky uznieslo na tomto zákone:

Základné ustanovenia

§ 1

(1) Štátny odborný dozor nad bezpečnosťou práce a technických zariadení a nad dodržiavaním ustanovených pracovných podmienok podľa tohto zákona (ďalej len „štátny odborný dozor“) vykonávajú:

- a) Úrad bezpečnosti práce Slovenskej republiky,
- b) inšpektoráty bezpečnosti práce.

(2) Na vykonávanie činností súvisiacich s dozorom nad bezpečnosťou vyhradených technických zariadení sa zriaďuje Technická inšpekcia ako príspevková organizácia.¹⁾

§ 2

Úrad bezpečnosti práce Slovenskej republiky

- a) riadi činnosť inšpektorátov bezpečnosti práce a činnosť Technickej inšpekcie,
- b) určuje sídla a obvody pôsobnosti inšpektorátov bezpečnosti práce,
- c) určuje technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené,
- d) rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam inšpektorátov bezpečnosti práce,
- e) vykonáva štátny odborný dozor nad bezpečnosťou práce, bezpečnosťou technických zariadení okrem vybraných zariadení v jadrových zariadeniach^{1a)} a nad ustanovenými pracovnými podmienkami v jadrovej energetike,
- f) určuje spôsob evidencie a registrácie pracovných úrazov, prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení,
- g) vydáva a odoberá oprávnenia právnickým osobám a fyzickým osobám vykonávajúcim poradenstvo, výchovu a vzdelávanie v oblasti bezpečnosti práce a technických zariadení a ustanovených pracovných podmienok,
- h) vydáva a odoberá oprávnenia právnickým osobám, ktoré vydávajú certifikáty týkajúce sa bezpečnosti technických zariadení,
- i) zabezpečuje výskum a vzdelávanie na úseku bezpečnosti práce a technických zariadení.

Pôsobnosť, úlohy a oprávnenia orgánov štátneho odborného dozoru**§ 3**

(1) Pôsobnosť orgánov štátneho odborného dozoru sa vzťahuje na všetky organizácie a zariadenia (ďalej len „organizácie“) a na samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení.

(2) Pôsobnosť orgánov štátneho odborného dozoru sa nevzťahuje

- a) na činnosť, pracoviská a technické zariadenia, ktoré podľa osobitných predpisov podliehajú dozoru orgánov štátnej banskej správy,
- b) na technické zariadenia, ktoré podľa osobitných predpisov podliehajú dozoru orgánov na úseku dopravy a spojov,
- c) na vybrané objekty Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Policajného zboru a civilnej ochrany, objekty Armády Slovenskej republiky, Slovenskej informačnej služby a Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky,
- d) na jadrové zariadenia, ktoré podľa osobitných predpisov podliehajú štátnemu dozoru Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky.^{1a)}

§ 4

(1) Inšpektoráty bezpečnosti práce

- a) dozerajú, či sa v organizáciách, u samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení dodržiavajú predpisy na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a predpisy ustanovujúce pracovné podmienky, najmä predpisy o spôsobe zamestnávania žien a mladistvých, o pracovnom čase, o nočnej práci a o práci nadčas,
- b) uplatňujú pri povoľovaní a kolaudácii stavieb a pri štátnom stavebnom dozore požiadavky bezpečnosti práce a technických zariadení,
- c) zúčastňujú sa na vyšetrovaní príčin pracovných úrazov, prevádzkových nehôd (havárií), porúch technických zariadení a technických príčin priemyslových otráv a chorôb z povolania, prípadne uvedené príčiny vyšetrujú,
- d) vydávajú oprávnenia a osvedčenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach a v prípade zistenia porušenia predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení tieto oprávnenia a osvedčenia odoberajú.

(2) Inšpektoráty bezpečnosti práce sú podriadené Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky. Na ich čele sú riaditelia, ktorých vymenúva a odvoláva predseda Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky.

§ 6

(1) Orgány štátneho odborného dozoru a ich poverení pracovníci sú pri výkone dozornej činnosti oprávnení

- a) vstupovať kedykoľvek do priestorov organizácií a prevádzkových priestorov samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení a vyžadovať potrebné doklady, informácie a vytvorenie podmienok pre výkon dozoru,
- b) nariaďovať, aby boli v primeraných lehotách odstránené zistené závady, a navrhovať potrebné technické aj iné opatrenia,

- c) nariaďovať vyradenie strojov a zariadení z prevádzky, s výnimkou pevných trakčných zariadení a trakčných vozidiel na dráhach a vo verejnej cestnej doprave, lodí a lietadiel, a zakázať používanie výrobných a prevádzkových priestorov, technológií alebo činností, ak ohrozujú život alebo zdravie pracovníkov,
- d) zakázať prácu nadčas, prácu v noci a prácu žien a mladistvých, ak sa vykonáva v rozpore s príslušnými predpismi.

(2) Orgány štátneho odborného dozoru sú ďalej oprávnené

- a) ukladať pracovníkom organizácií, ktorí svojím zaviním porušili závažné povinnosti, vyplývajúce z predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a z predpisov ustanovujúcich pracovné podmienky, alebo zatajili skutočnosti dôležité pre výkon dozoru, pokutu až do sumy rovnajúcej sa trojnásobku ich priemerného mesačného zárobku (§ 275 Zákonníka práce); jednotlivým užívateľom technických zariadení a samostatným prevádzateľom môžu tieto pokuty ukladať do výšky 5000 Kčs,
- b) ukladať organizáciám za porušenie predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a predpisov ustanovujúcich pracovné podmienky pokutu až do sumy 100 000 Kčs; za nedodržanie novourčeného termínu na urobenie nápravy zvýšiť pôvodne určenú pokutu až o 100 %.

(3) Inšpektorát bezpečnosti práce môže ukladať právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá porušila predpisy o posudzovaní zhody, pokutu alebo ochranné opatrenie podľa osobitného predpisu.⁴⁾

§ 6a Technická inšpekcia

(1) Technická inšpekcia

- a) podáva odborné a závažné stanoviská k tomu, či sú pri projektovaní, konštrukcii, výrobe, montáži, prevádzke, obsluhu, opravách, údržbe a revízii vyhradených technických zariadení splnené požiadavky bezpečnosti technických zariadení,
- b) vykonáva prehliadky a riadi a vyhodnocuje skúšky vyhradených technických zariadení,
- c) preveruje odbornú spôsobilosť právnických osôb a fyzických osôb na výrobu, montáž, opravy, údržbu a revízie vyhradených technických zariadení,
- d) preveruje odbornú spôsobilosť fyzických osôb na skúšky, revízie, opravy alebo obsluhu vyhradených technických zariadení,
- e) osvedčuje, či technické zariadenia a materiály a dokumentácia stavieb, technických zariadení, technológií, prototypov strojov a zariadení spĺňajú požiadavky bezpečnosti technických zariadení.

(2) Technická inšpekcia je podriadená Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky. Na jej čele stojí riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva predseda Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky.

(3) Technická inšpekcia vykonáva činnosti podľa odseku 1 za odplatu podľa osobitných predpisov.²⁾

(4) Na činnosť Technickej inšpekcie sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní.³⁾

§ 7**Záverečné ustanovenia**

(1) Orgány štátneho odborného dozoru spolupracujú s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, s miestnymi orgánmi štátnej správy a územnej samosprávy, s družstevnými organizáciami a s reprezentatívnymi organizáciami zamestnávateľov a zamestnancov; informujú ich o plnení úloh vnútroštátnej politiky a opatreniach na skvalitnenie jej uplatňovania a o opatreniach prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce.

(2) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy a územnej samosprávy a družstevné orgány sú povinné poskytovať orgánom štátneho odborného dozoru na požiadanie podklady a informácie potrebné na výkon tohto dozoru.

(3) Úrad bezpečnosti práce Slovenskej republiky po prerokovaní s reprezentatívnymi organizáciami zamestnávateľov a zamestnancov ustanoví všeobecne záväznými právnymi predpismi

- a) rozsah a bližšie podmienky zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane pracovných podmienok,
- b) rozsah a bližšie podmienky zaistenia bezpečnosti technických zariadení vrátane určenia, ktoré technické zariadenia sa považujú za vyhradené,
- c) požiadavky na odbornú spôsobilosť pracovníkov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a technických zariadení,
- d) spôsob evidencie a registrácie pracovných úrazov, prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení,
- e) sídla a obvody pôsobnosti inšpektorátov bezpečnosti práce.

§ 8

(1) Zrušujú sa:

- a) ustanovenia § 13 a 14 zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvoje a využití vyhrievacích plynov (plynárenský zákon) v znení zákona č. 64/1962 Zb.,
- b) vládne nariadenie č. 53/1952 Zb. o zaistení bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky niektorých technických zariadení,
- c) vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. 114/1962 Zb. o štátnom odbornom dozore nad technickým stavom strojov používaných v poľnohospodárstve a nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci s týmito strojmi.

(2) Pôsobnosť orgánov na úseku dozoru nad bezpečnosťou práce a technických zariadení, vykonávaná doteraz podľa predpisov uvedených v odseku 1, prechádza na orgány zriadené podľa tohto zákona.

§ 9

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1969.

Čl. II

Tam, kde sa v zákone č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce používa slovné spojenie „bezpečnosť práce a technických zariadení“, rozumie sa tým „bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a bezpečnosť technických zariadení“.

Svoboda v. r.

Smrkovský v. r.

Ing. Černík v. r.

- 1) § 28 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky.
 - 1a) Zákon č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z. Vyhláška Česko-slovenskej komisie pre atómovú energiu č. 436/1990 Zb. o zabezpečení akosti vybraných zariadení z hľadiska jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení.
- 2) Zákon č. 526/1990 Zb. o cenách.
- 3) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 4) Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

